

รายงานผลการสำรวจความพร้อม ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของอาจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต

มลฤดี แซ่แต่้

บธ.ม. (การจัดการทั่วไป), นักวิชาการอุดมศึกษา
งานสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต
monrudee.s@phuket.psu.ac.th

รับบทความ: 17 สิงหาคม 2563

แก้ไขบทความ: 5 ตุลาคม 2563

ตอบรับบทความ: 8 ตุลาคม 2563

บทคัดย่อ

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยในประเทศไทยประสบปัญหาในเรื่องของจำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาต่อในรูปแบบของการศึกษาเต็มเวลาดน้อยลง ประกอบกับการเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ก็ประสบปัญหานั้นเช่นกัน การเรียนออนไลน์จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และฝึกฝนตนเองได้โดยลำพังแบบไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและสถานที่ บทความนี้จึงเป็นการรายงานผลการสำรวจความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต เพื่อทำการสำรวจข้อมูลการสอนออนไลน์ของอาจารย์ในภาคการศึกษาที่ 2/2562 ที่ผ่านมา ความคิดเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ความเชี่ยวชาญ

และความถนัดในการใช้เครื่องมือ ข้อจำกัดและปัญหาที่พบ และเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาอาจารย์ในการเตรียมความพร้อมในการสอนออนไลน์ในภาคการศึกษาที่ 1/2563 ให้กับอาจารย์ โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ ในการสำรวจ ซึ่งใช้ระยะเวลาในการสำรวจระหว่างเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2563 โดยมีอาจารย์ตอบแบบสำรวจทั้งหมด จำนวน 93 คน

คำสำคัญ: สำรวจ, ความพร้อม, การจัดการเรียนการสอน, ออนไลน์, อาจารย์

Report of Survey Results on Online Teaching and Learning Management Readiness of Lecturers at Prince of Songkla University, Phuket Campus

Monrudee Saetae

M.B.A. (General Management)

Academic Officer, Academic Support Section,

Prince of Songkla University, Phuket Campus

monrudee.s@phuket.psu.ac.th

Received: August 17, 2020

Revised: October 5, 2020

Accepted: October 8, 2020

Abstract

Currently, universities in Thailand have faced the problem of a decrease in the number of full-time students. Together with the occurrence of the COVID-19 epidemic, PSU Phuket Campus has faced similar problems. Therefore, online learning becomes an alternative option without limitations on time and place. This article reports the results of the survey on the readiness of online teaching and learning management at PSU Phuket. A survey was conducted in semester 2/2019 asking opinions about the tools used in teaching and learning as well as expertise and aptitude for limitations and

problems. The results are used to guide the development of teachers in the preparation for semester 1/2020 classes. The online questionnaire took place between May and June 2020, with 93 teachers responding.

Keywords: Survey, Readiness, Teaching and Learning Management, Online, Lecturers

บทนำ

ปัจจุบันองค์กรทั่วโลกได้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างแพร่หลาย เป็นการให้ทางเลือกและเอื้ออำนวยความสะดวกต่อผู้เรียนมากขึ้น โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้และฝึกฝนตนเองได้โดยลำพังแบบไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาและสถานที่โดยการใชรูปแบบของการเรียนการสอนออนไลน์ ซึ่งเป็นรายวิชาหรือหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนออนไลน์โดยสถาบันการศึกษาหรือองค์กรเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนจำนวนมากลงทะเบียนเรียนได้โดยอิสระและไม่เสียค่าใช้จ่ายตามความสนใจและความต้องการสามารถเรียนรู้เนื้อหาจากวิดีโอทัศน์และทรัพยากรการเรียนรู้อื่น ๆ อีกทั้งฝึกฝนตนเองได้โดยลำพังแบบไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาและสถานที่

การพัฒนาแนวทางการเรียนการสอนออนไลน์ ควรมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนออนไลน์สำหรับกลุ่มคนจำนวนมากที่ใช้กระบวนการวางแผนอย่างเป็นระบบ โดยมีการวิเคราะห์องค์ประกอบการเรียนรู้ ทัศนคติการเรียนการสอน สื่อกิจกรรมการเรียน และการประเมินผล ซึ่งปัจจัยสำคัญในการสื่อสารของการเรียนการสอนออนไลน์คืออาจารย์ ที่จะดำเนินการให้กระบวนการดังกล่าวมีประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น การพัฒนาผู้สอนในด้านเทคนิคและกระบวนการจัดการเรียนการสอน จึงเป็นหัวข้อที่สำคัญในการที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การสื่อสารการเรียนการสอนออนไลน์สามารถส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพและสำเร็จการศึกษาต่อไป ซึ่งในปัจจุบันมหาวิทยาลัยในประเทศไทยประสบปัญหาในเรื่องของจำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาต่อในรูปแบบของการศึกษาเต็มเวลาลดน้อยลง ประกอบกับการเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จึงได้มีการกำหนดมาตรการ SOCIAL DISTANCING ขึ้น โดยมี 7 วิธีเว้นระยะห่างทางสังคมเพื่อต้านภัย COVID-19 ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้

1. ยืน-นั่ง ห่างกัน 1.5 - 2 เมตร
2. งดการรวมตัวกันในสถานศึกษา ที่ทำงาน หรือสถานบันเทิงต่าง ๆ
3. รับประทานอาหารที่เป็นชุดสำหรับคนเดียว หลีกเลี่ยงการร่วมรับประทานอาหารกับผู้อื่น

4. เปลี่ยนระบบการทำธุรกิจโดยใช้ทางออนไลน์และติดต่อทางโทรศัพท์เป็นหลักหรือปรับเวลาการทำงานให้ยืดหยุ่น
5. ปรับรูปแบบการเรียนออนไลน์แทนการเรียนในชั้นเรียนและเลี่ยงการจัดประชุมใหญ่ที่มีการรวมคนจำนวนมาก
6. จัดให้จองหนังสือออนไลน์ในห้องสมุดหรืออ่านแบบอิเล็กทรอนิกส์
7. ลดความหนาแน่นในลิฟต์ เน้นการเดินขึ้นลงบันได

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจข้อมูลการสอนออนไลน์ในภาคการศึกษาที่ 2/2562 ที่ผ่านมา
2. เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์
3. เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความถนัดและความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์
4. เพื่อสำรวจข้อจำกัดและปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของอาจารย์ในภาคการศึกษา 2/2562
5. เพื่อสำรวจความพร้อมในการสอนออนไลน์ในภาคการศึกษาที่ 1/2563
6. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาอาจารย์เพื่อเตรียมความพร้อมในการสอนออนไลน์

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรในการศึกษา ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ทั้งหมดจำนวน 156 คน มีผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 93 คน
2. การใช้เครื่องมือจาก Google Form ในการจัดทำแบบสำรวจออนไลน์ แทนการใช้กระดาษ โดยแบบสำรวจมี 2 ภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
3. การสำรวจครั้งนี้มุ่งเน้นการเก็บข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต

ระยะเวลาในการเก็บแบบสำรวจระหว่างเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2563 เป็นเวลา 3 สัปดาห์

ประโยชน์ที่ได้รับ

การสำรวจความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ในครั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลการสอนออนไลน์ในภาคการศึกษาที่ 2/2562 ที่ผ่านมา ความคิดเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความถนัดและความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ข้อจำกัดและปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของอาจารย์ในภาคการศึกษา 2/2562 และความพร้อมในการสอนออนไลน์ในภาคการศึกษาที่ 1/2563 เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำเป็นแนวทางในการพัฒนาให้ความรู้แก่อาจารย์ผู้สอนต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ

แบบสำรวจได้ใช้ Google Form จัดทำแบบสำรวจออนไลน์ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต แบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของอาจารย์

ตอนที่ 2 ข้อมูลการสอนออนไลน์ในภาคการศึกษาที่ 2/2562 ที่ผ่านมา

ตอนที่ 3 ความพร้อมในการสอนออนไลน์ในภาคการศึกษาที่ 1/2563

ผลการสำรวจ

จากการส่งแบบสำรวจออนไลน์ให้กับอาจารย์ภายในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ทั้งหมด จำนวน 156 คน ได้รับการตอบแบบสำรวจออนไลน์กลับมาจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 59.62 ของอาจารย์ทั้งหมดสรุปผลการสำรวจได้ดังนี้

ตอนที่ 1: ข้อมูลพื้นฐานของอาจารย์**ตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ จำแนกตามคณะ**

คณะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วิทยาลัยการคอมพิวเตอร์	36	38.7
คณะวิเทศศึกษา	28	30.1
คณะการบริการและการท่องเที่ยว	17	18.3
คณะเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	12	12.9
รวม	93	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสำรวจจากวิทยาลัยการคอมพิวเตอร์ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 38.7 คณะวิเทศศึกษา จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1 คณะการบริการและการท่องเที่ยว จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 และคณะเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหลักสูตร

หลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการบริการ (นานาชาติ)	16	17.2
บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว (นานาชาติ)	12	12.9
บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการบริการ (นานาชาติ)	8	8.6
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการบริการและการท่องเที่ยว (นานาชาติ)	3	3.2

หลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเลและการจัดการชายฝั่ง	3	3.2
วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและการจัดการสิ่งแวดล้อม (Honors Program)	12	12.9
วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศสิ่งแวดล้อม (Honors Program)	7	7.5
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและการจัดการสิ่งแวดล้อม	2	2.2
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสิ่งแวดล้อม (นานาชาติ)	1	1.1
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสิ่งแวดล้อม (นานาชาติ)	2	2.2
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ระบบโลก (นานาชาติ)	0	0
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ระบบโลก (นานาชาติ)	0	0
ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเงินศึกษา (นานาชาติ)	8	8.6
ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิเทศศึกษา (นานาชาติ)	6	6.5
ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิเทศธุรกิจ: จีน (นานาชาติ)	12	12.9
ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาไทยศึกษา (นานาชาติ)	6	6.5

หลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชายุโรปศึกษา: อังกฤษ - ฝรั่งเศส (นานาชาติ)	9	9.7
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจีนศึกษา (นานาชาติ)	0	0
วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจดิจิทัล (นานาชาติ)	4	4.3
วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมดิจิทัล (นานาชาติ)	8	8.6
วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการคอมพิวเตอร์	10	10.8
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการคอมพิวเตอร์	3	3.2
อื่น ๆ	40	43.7

จากตารางที่ 2 พบว่าอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุดอยู่ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการโรงแรม (HPM) จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2 รองลงมาคือ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว (หลักสูตรนานาชาติ) มีจำนวนอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9 หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและการจัดการสิ่งแวดล้อม มีจำนวนอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9 และหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจระหว่างประเทศ: จีน (หลักสูตรนานาชาติ) มีจำนวนอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ จำแนกตามจำนวน
รายวิชาที่สอนในภาคการศึกษาที่ 2/2562

จำนวนรายวิชา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 รายวิชา	18	19.4
2 รายวิชา	32	34.4
3 รายวิชา	27	29
มากกว่า 3 รายวิชา	16	17.2
รวม	93	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่าจำนวนรายวิชาที่สอนต่ออาจารย์หนึ่งคนในภาคการศึกษาที่ 2/2562 มากที่สุด คือ 2 รายวิชา จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 รองลงมา คือ 3 รายวิชา จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 29

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ จำแนกตามลักษณะของรายวิชา

ลักษณะของรายวิชา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วิชาบรรยาย	39	41.9
วิชาฝึกปฏิบัติการ	1	1.1
มีทั้งบรรยาย และฝึกปฏิบัติการ	49	52.7
อื่น ๆ	4	4.3
รวม	93	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่าลักษณะของรายวิชา ที่พบมากที่สุด คือ มีการบรรยาย และฝึกปฏิบัติการ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 52.7 รองลงมา คือ วิชาบรรยาย จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 41.9

ตอนที่ 2: ข้อมูลการสอนออนไลน์ในภาคการศึกษาที่ 2/2562 ที่ผ่านมา
ตารางที่ 5 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ จำแนกตามรูปแบบ
การเรียนการสอนที่มีการปรับเปลี่ยนในภาคการศึกษา 2/2562

รูปแบบการเรียนการสอน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สอนและประเมินผลในชั้นเรียนแต่ปรับระยะเวลาการสอนให้สั้นลง	7	7.5
ปรับรูปแบบการสอนเป็นออนไลน์แต่วัดประเมินผลในชั้นเรียน	3	3.2
ปรับรูปแบบการสอนเป็นออนไลน์และวัดประเมินผลในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านระบบออนไลน์	71	76.3
อื่น ๆ	12	13
รวม	93	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่มีการปรับเปลี่ยนในภาคการศึกษา 2/2562 ที่พบมากที่สุดคือ ปรับรูปแบบการสอนเป็นออนไลน์และวัดประเมินผลในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านระบบออนไลน์ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 76.3 รองลงมา คือ สอนและประเมินผลในชั้นเรียนแต่ปรับระยะเวลาการสอนให้สั้นลง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ จำแนกตามรูปแบบการเรียนการสอน ในภาคการศึกษาที่ 2/2562

รูปแบบการเรียนการสอน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สอนออนไลน์แบบสอนสด	49	52.7
สอนแบบบันทึกเป็นวิดีโอไว้ล่วงหน้า	9	9.7

รูปแบบการเรียนการสอน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สอนแบบผสม แบบสอนสด และบันทึกวิดีโอไว้ก่อนในบางหัวข้อ	26	28
อื่น ๆ	9	9.6
รวม	93	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่ารูปแบบการเรียนการสอนในภาคการศึกษาที่ 2/2562 ที่พบมากที่สุด คือ สอนออนไลน์แบบสอนสด จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 52.7 รองลงมา คือ สอนแบบผสม ทั้งแบบสอนสด และบันทึกวิดีโอไว้ก่อนในบางหัวข้อ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 28

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ จำแนกตามวิธีการวัดผล
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

วิธีการวัดผล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีการวัดผลปลายภาค	7	7.5
วัดผลโดยใช้การสอบออนไลน์แบบ ตัวเลือกหรือเขียนบรรยายส่งผ่านออนไลน์	51	54.8
วัดผลโดยให้งาน	52	55.9
วัดผลโดยให้ทำโครงการ	41	44.1
อื่น ๆ	10	11

จากตารางที่ 7 พบว่าวิธีการวัดผล ที่พบมากที่สุด คือ การวัดผลโดยให้งาน จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 55.9 รองลงมา คือ วัดผลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์แบบตัวเลือกหรือเขียนบรรยายส่งผ่านออนไลน์ จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 54.8

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ จำแนกตามเครื่องมือที่ใช้
ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
Zoom	67	72
Google Meet	19	20.4
Microsoft Teams	12	12.9
Cisco WebEx	13	14
PSU LMS	49	52.7
Google Classroom	4	4.3
LINE	22	23.7
Facebook	32	34.4
OBS	6	6.5
อื่น ๆ	12	13.2

จากตารางที่ 8 พบว่าเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่พบมากที่สุดคือโปรแกรม Zoom จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 72 รองลงมาคือ PSU LMS จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 52.7

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ จำแนกตามความถนัดและความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือ
น้อยที่สุด = 1 / น้อย = 2 / ปานกลาง = 3 / มาก = 4 / มากที่สุด = 5

เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
Zoom	3.74	1.13	ปานกลาง
Google Meet	2.62	1.46	น้อย

เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
Microsoft Teams	2.15	1.22	น้อย
Cisco WebEx	2.29	1.43	น้อย
PSU LMS	3.71	1.14	ปานกลาง
Facebook	3.45	1.45	ปานกลาง
OBS	1.68	1.08	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 9 พบว่าอาจารย์มีความถนัดและความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือ Zoom มากที่สุด โดยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.13 รองลงมา คือ PSU LMS โดยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.14

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ จำแนกตามเครื่องมือ
 ใดที่อาจารย์คิดว่าสามารถสร้างการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนได้ดี
 น้อยที่สุด = 1 / น้อย = 2 / ปานกลาง = 3 / มาก = 4 / มากที่สุด = 5

เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
Zoom	3.89	1.09	ปานกลาง
Google Meet	2.91	1.33	น้อย
Microsoft Teams	3.08	1.31	ปานกลาง
Cisco WebEx	2.86	1.33	น้อย
PSU LMS	3.11	1.22	ปานกลาง
Facebook	3.11	1.27	ปานกลาง
OBS	2.19	1.14	น้อย

จากตารางที่ 10 พบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่คิดว่าเครื่องมือที่สามารถสร้างการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนได้ดี คือ Zoom โดยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.09 รองลงมาคือ PSU LMS และ Facebook โดยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.22 และ 1.27 ตามลำดับ

**ตารางที่ 11 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ จำแนกตามข้อจำกัด
และปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของอาจารย์ใน
ภาคการศึกษาที่ 2/2562**

น้อยที่สุด = 1 / น้อย = 2 / ปานกลาง = 3 / มาก = 4 / มากที่สุด = 5

ข้อจำกัดและปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของอาจารย์ในภาคการศึกษาที่ 2/2562	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
การเตรียมบทเรียน เนื้อหาในการสอนออนไลน์	2.55	1.23	น้อย
การจัดกิจกรรมในชั้นเรียน	3.70	1.08	ปานกลาง
การสอนฝึกปฏิบัติการ	3.68	1.42	ปานกลาง
การวัดประเมินผลนักศึกษา	3.56	1.24	ปานกลาง
การใช้ซอฟต์แวร์ในการเรียนการสอนออนไลน์	2.77	1.18	น้อย
อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ต่อพ่วง	2.99	1.26	น้อย
เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ความเร็วของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	3.31	1.33	ปานกลาง
การบันทึกวิดีโอเพื่อจัดเตรียมสื่อ	2.76	1.21	น้อย

จากตารางที่ 11 พบว่าข้อจำกัดและปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของอาจารย์ในภาคการศึกษาที่ 2/2562 ที่พบมากที่สุด คือ การจัดกิจกรรมในชั้นเรียน โดยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.08 รองลงมา คือ การสอนฝึกปฏิบัติการ โดยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.42

**ตารางที่ 12 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ จำแนกตามข้อจำกัด
และปัญหาอื่น ๆ ที่พบในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์
ของอาจารย์ในภาคการศึกษาที่ 2/2562**

ข้อจำกัดและปัญหา	ความถี่	ร้อยละ
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	17	17.53
ด้านการวัดและการประเมินผล	17	17.53
ด้านความพร้อมของอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	10	10.31
ด้านความสนใจและความรับผิดชอบของผู้เรียน	12	12.37
ด้านความเสถียรของอินเทอร์เน็ต	29	29.90
ด้านสภาพแวดล้อม	4	4.12
อื่น ๆ	6	6.18
ไม่มีข้อเสนอแนะ	2	2.06
รวม	97	100

หมายเหตุ: เนื่องจากเป็นคำถามปลายเปิด จึงได้นำคำตอบ
มาแบ่งประเภทของข้อจำกัดและปัญหาดังในตาราง

จากตารางที่ 12 พบว่าข้อจำกัดและปัญหาอื่น ๆ ที่พบในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของอาจารย์ในภาคการศึกษาที่ 2/2562 ที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาทางด้านความเสถียรของอินเทอร์เน็ต มีความถี่อยู่ที่จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 29.90 รองลงมาคือ ปัญหาทางด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผล มีความถี่อยู่ที่จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 17.53

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ จำแนกตามข้อเสนอแนะหรือประสบการณ์ คำแนะนำในการสอนออนไลน์ ในภาคการศึกษา 2/2562

ข้อเสนอแนะหรือประสบการณ์ คำแนะนำในการสอนออนไลน์ ในภาคการศึกษาที่ 2/2562	ความถี่	ร้อยละ
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	23	28.40
ด้านการวัดและการประเมินผล	13	16.05
ด้านความพร้อมของอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	23	28.40
ความพร้อมของผู้เรียน	7	8.64
สภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน	1	1.23
อื่น ๆ	8	9.87
ไม่มีข้อเสนอแนะ	6	7.41
รวม	81	100

หมายเหตุ: เนื่องจากเป็นคำถามปลายเปิด จึงได้นำคำตอบมาแบ่งประเภทข้อเสนอแนะหรือประสบการณ์ คำแนะนำในการสอนออนไลน์ ในภาคการศึกษา 2/2562 ดังในตาราง

จากตารางที่ 13 พบว่าข้อเสนอแนะหรือประสบการณ์ คำแนะนำในการสอนออนไลน์ ในภาคการศึกษา 2/2562 ที่พบมากที่สุด คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านความพร้อมของอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก มีความถี่อยู่ที่จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 28.40 รองลงมาคือ ด้านการวัดและการประเมินผล มีความถี่อยู่ที่จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 16.05

ตอนที่ 3: ข้อมูลความพร้อมในการสอนออนไลน์ในภาคการศึกษาที่ 1/2563
ตารางที่ 14 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ จำแนกตามความพร้อม
ในการสอนออนไลน์ในภาคการศึกษาที่ 1/2563 ของอาจารย์
น้อยที่สุด = 1 / น้อย = 2 / ปานกลาง = 3 / มาก = 4 / มากที่สุด = 5

ความพร้อมในการสอนออนไลน์ในภาคการศึกษาที่ 1/2563 ของอาจารย์	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลผล
การเตรียมบทเรียน เนื้อหาในการสอนออนไลน์	3.71	0.93	ปานกลาง
การจัดกิจกรรมในชั้นเรียน	3.09	0.94	ปานกลาง
การสอนฝึกปฏิบัติการ	2.35	1.18	น้อย
การวัดประเมินผลนักศึกษา	3.17	1.09	ปานกลาง
การใช้ซอฟต์แวร์ในการเรียนการสอนออนไลน์	3.40	1.12	ปานกลาง
อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ต่อพ่วง	3.32	1.13	ปานกลาง
เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ความเร็วของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	3.31	1.15	ปานกลาง
การบันทึกวิดีโอเพื่อจัดเตรียมสื่อ	3.11	1.11	ปานกลาง

จากตารางที่ 14 พบว่าความพร้อมในการสอนออนไลน์ในภาคการศึกษาที่ 1/2563 ของอาจารย์ ที่พบมากที่สุดคือ การเตรียมบทเรียน เนื้อหาในการสอนออนไลน์ โดยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.93 รองมาคือ การใช้ซอฟต์แวร์ในการเรียนการสอนออนไลน์ โดยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.12

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ จำแนกตามข้อเสนอแนะ
และความต้องการสนับสนุนอื่น ๆ เพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะ และความต้องการสนับสนุนอื่นๆ เพิ่มเติม	ความถี่	ร้อยละ
ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	45	57.69
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	7	8.97
ด้านการวัดและประเมินผล	2	2.56
ด้านสถานที่ที่ใช้สอน	8	10.26
ด้านความพร้อมของผู้เรียน	7	8.98
อื่น ๆ	2	2.56
ไม่มีข้อเสนอแนะ	7	8.98
รวม	78	100

หมายเหตุ: เนื่องจากเป็นคำถามปลายเปิด จึงได้นำคำตอบมาแบ่งประเภท
ข้อเสนอแนะ และความต้องการสนับสนุนอื่น ๆ เพิ่มเติม ดังในตาราง

จากตารางที่ 15 พบว่าข้อเสนอแนะ และความต้องการสนับสนุนอื่น ๆ เพิ่มเติม
ที่พบมากที่สุดคือ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีความถี่อยู่ที่จำนวน 45 คน คิดเป็น
ร้อยละ 57.69 รองลงมา คือ ด้านสถานที่ที่ใช้สอน มีความถี่อยู่ที่จำนวน 8 คน
คิดเป็นร้อยละ 10.26

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการสอนหรือกิจกรรมในชั้นเรียนออนไลน์ที่
อาจารย์คิดว่าจะส่งเสริมทักษะและสนับสนุนให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร
ได้ดี มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการทำแบบทดสอบหรือการนำเสนอระหว่างการสอนเพื่อกระตุ้น
การมีส่วนร่วมเพื่อเชื่อมต่อระหว่างนักศึกษา/อาจารย์
2. ควรมีระบบออนไลน์ที่สามารถมีการโต้ตอบระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

ได้อย่างสะดวก และสามารถจัดแบ่งกลุ่มนักศึกษาให้เป็น Section ย่อยได้ เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน ซึ่งระบบ Zoom สามารถทำได้ แต่จะต้องเป็นบัญชีทางการ ที่มีการซื้อ License

3. ควรมีระบบเก็บคะแนน หรือสะสมคะแนนออนไลน์ แสดงผลทันทีในกิจกรรมนั้น ๆ

4. จำนวนนักศึกษาในแต่ละตอนไม่ควรเกิน 20 คน เพื่อให้นักศึกษาได้มี การตอบโต้ แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในคลาสอย่างทั่วถึง

5. การสอนสด (Live) / ใช้สื่อผสมรูปแบบที่น่าสนใจ / Coaching กิจกรรม เป็นกลุ่ม ๆ โดยอาจต้องแยกห้อง Meeting / ทาวิธีการที่จะดึงความสนใจของ ผู้เรียนให้มากที่สุด เช่น พยายามทักทาย เรียกชื่อนักศึกษาให้ร่วมกิจกรรม ตอบคำถาม ฯลฯ / ใช้สื่อในการสอนมากขึ้น เช่น เกมออนไลน์ต่าง ๆ

6. การสอนสดแบบมีปฏิสัมพันธ์ออนไลน์ การมอบหมายชิ้นงาน ให้ชิ้นงาน สะท้อนความสามารถของนักศึกษา การกระจายกลุ่มให้นักศึกษาช่วยกันเรียน ช่วยกัน วิเคราะห์ เช่นการทำแลปคอมพิวเตอร์ อาจใช้วิธีจับกลุ่ม หรือจับคู่กันตรวจสอบ ช่วยกันหาและแก้จุดที่ผิดของโปรแกรมเพราะผู้สอนคนเดียวไม่สามารถดูแลแก้ไข โปรแกรมให้นักศึกษาได้ทั้งชั้นเรียน

7. การให้นักศึกษานำเสนองานออนไลน์ทั้งแบบ Live สดจะช่วยฝึกทักษะ นักศึกษาในการนำเสนอได้ดี สามารถใช้เทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น สำหรับการบันทึก เป็น VDO การนำเสนอมีผลดีกว่าการ Live สด เนื่องจากนักศึกษาสามารถทดลอง การนำเสนอได้ เปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ก่อนที่จะนำเสนออาจารย์ผู้สอน

การนำผลการสำรวจไปใช้ประโยชน์

จากผลการสำรวจความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของ อาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ผู้จัดทำได้นำข้อมูลดังกล่าว ไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ให้กับอาจารย์ ภายใต้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ดังนี้

1. มีการจัดเตรียมอุปกรณ์ที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ อาทิเช่น จอคอมพิวเตอร์ กล้อง Web cam เม้าส์ปากกา และไมค์ เป็นต้น

และได้จัดห้องสำหรับสอนออนไลน์จำนวน 20 ห้อง รายละเอียดดังนี้

1.1 ห้องสอนออนไลน์ที่ห้องสมุด ชั้น 4 มี 10 ห้อง ประกอบด้วยห้อง 5404 5403 4001 4003 4005 4007 4009 4011 4013 4015 และห้องพักผ่อนอีก 1 ห้อง 4030

1.2 อาคาร 5 จำนวน 3 ห้อง ประกอบด้วยห้อง 5401A 5402A 5404A

1.3 อาคาร 6 จำนวน 7 ห้อง ประกอบด้วยห้อง 6217 6224 6225 6226 6227 6203 6204

2. จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้เพิ่มเติมกับอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับโปรแกรมที่จะใช้สำหรับการสอนออนไลน์ จำนวน 2 โครงการ ดังนี้

2.1 โครงการ “ Workshop OBS Facebook Live”

จำนวนผู้เข้าร่วม อาจารย์ จำนวน 13 คน และเจ้าหน้าที่

จำนวน 7 คน รวมทั้งหมด 20 คน

2.2 โครงการ “อบรมเชิงปฏิบัติการการใช้งานโปรแกรม

Microsoft Teams สำหรับอาจารย์”

จำนวนผู้เข้าร่วม อาจารย์ จำนวน 102 คน

เอกสารอ้างอิง

กองแผนงาน มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2552). รายงานผลการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกองแผนงาน มหาวิทยาลัยทักษิณ ประจำปี 2552. ค้นเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563, จาก http://www2.tsu.ac.th/planoffice/main/files_sec/11052012343420094949.pdf

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล. (2563). 7 วิธีเว้นระยะห่างทางสังคม SOCIAL DISTANCING ด้านภัย COVID-19. ค้นเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563, จาก <https://med.mahidol.ac.th/th/infographics/172>

รูปนีย์ ธรรมเมธา. (2562). แนวทางการพัฒนาอาจารย์เพื่อเตรียมความพร้อมในการสอนออนไลน์แบบเปิดสำหรับมวลชนในสถาบันอุดมศึกษา. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 47(2). 48-66.